

Högskoleprovet

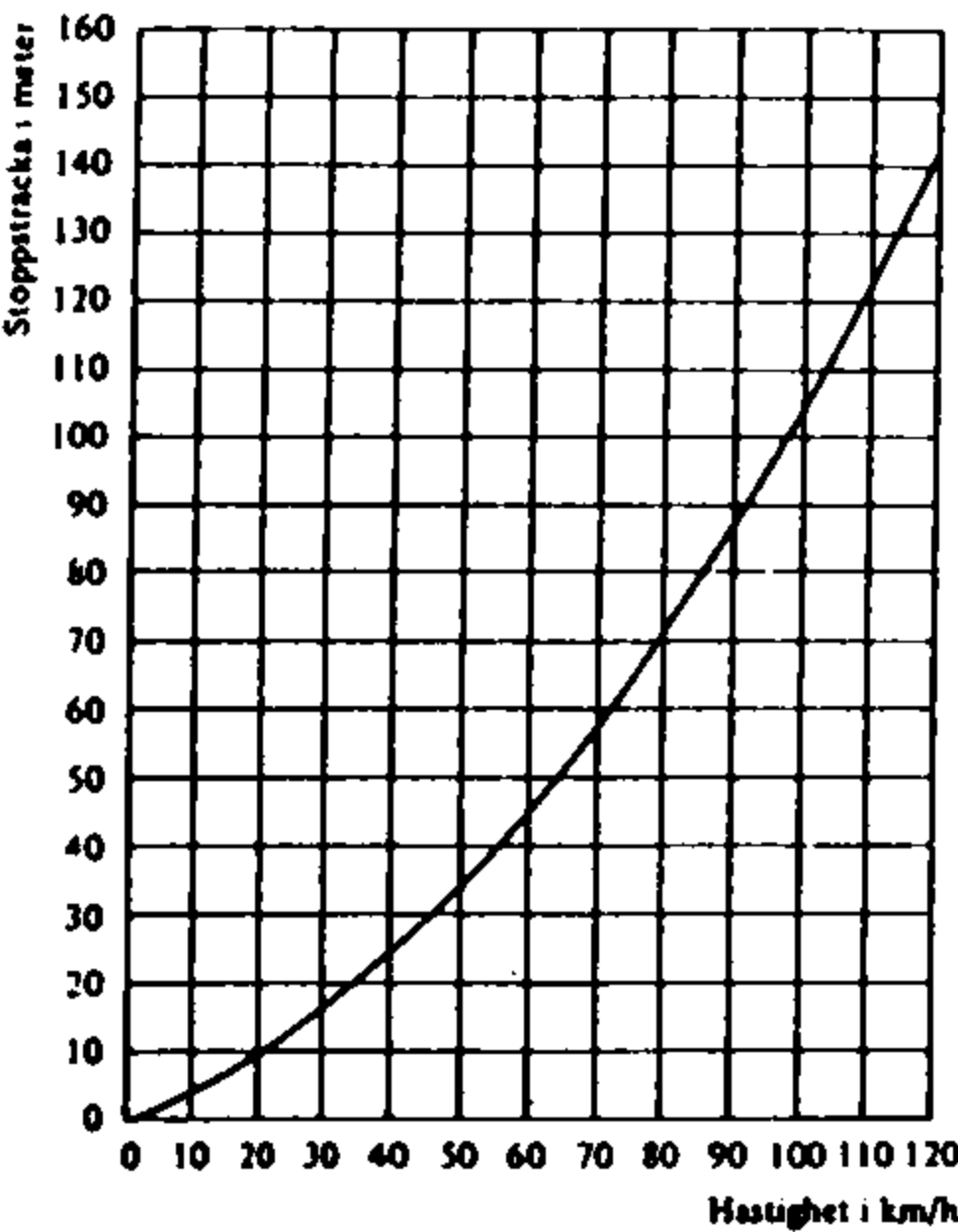
DELPROV 4: DTK

Anvisningar

Provet innehåller diagram, tabeller, kartor och andra grafiska framställningar. Materialet är hämtat från olika källor och eftersom det lyfts ut ur sitt ursprungliga sammanhang har vissa tillägg gjorts för att förklara en del begrepp och förhållanden.

Uppgifterna ska lösas med hjälp av den information som finns på respektive uppslag. Till varje uppgift finns det fem svarsförslag. Ett av dem är rätt.

Övningsexempel

Antag att två bilar, var och en med en hastighet av 100 km/h, riskerar att kollidera kylare mot kylare. Hur lång är den minsta stoppsträcka de tillsammans behöver för att undvika kollision?

- A 90 meter
- B 100 meter
- C 105 meter
- D 190 meter
- E 210 meter

Samband mellan hastighet och stoppsträcka.

I figuren kan du avläsa att stoppsträckan vid en hastighet av 100 km/h är ungefär 105 meter. För att kollision mellan de två bilarna ska undvikas, måste den sammanlagda stoppsträckan vara minst 210 meter. Svarsförslag **E** är därför det riktiga.

Alla svar ska föras in i svarshäftet. - Det ska ske *inom* provtiden.
MARKERA TYDLIGT!
Om du inte kan lösa en uppgift, försök då att bedöma vilket svarsförslag som verkar mest rimligt.
Du får inget poängavdrag om du svarar fel.

På nästa sida börjar provet som innehåller **20 uppgifter**.

PROVTID: 50 minuter

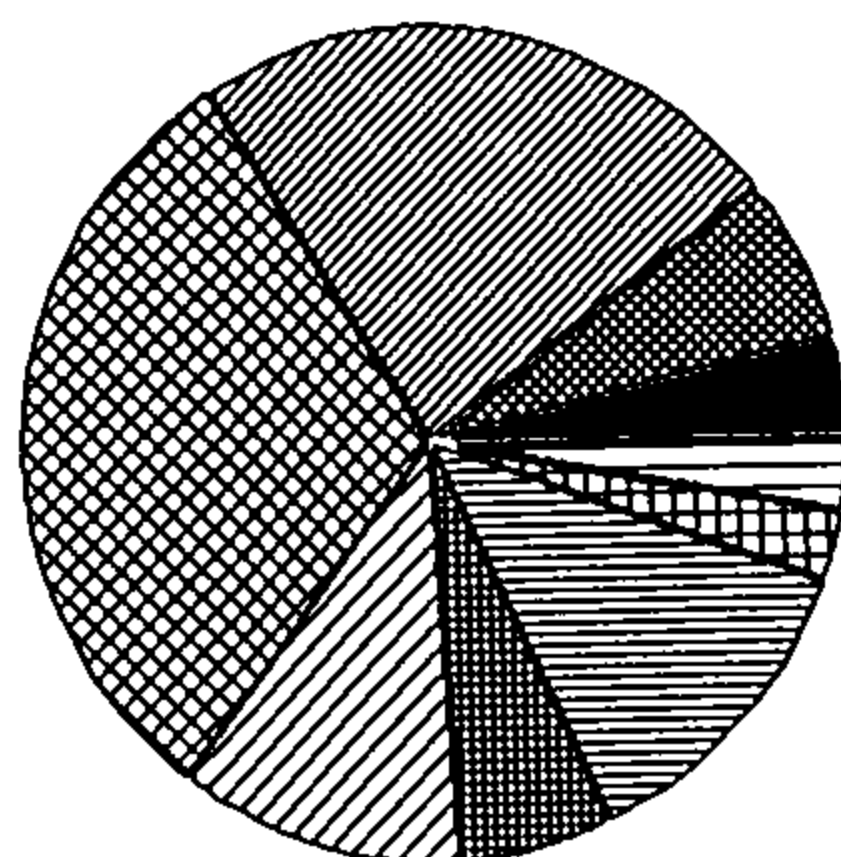
BÖRJA INTE MED PROVET FÖRRÄN PROVLEDAREN SÄGER TILL!

Tillstånd har inhämtats att publicera det upphovsrättsligt skyddade material som ingår i detta prov.

PEDAGOGISKT ARBETE

1975

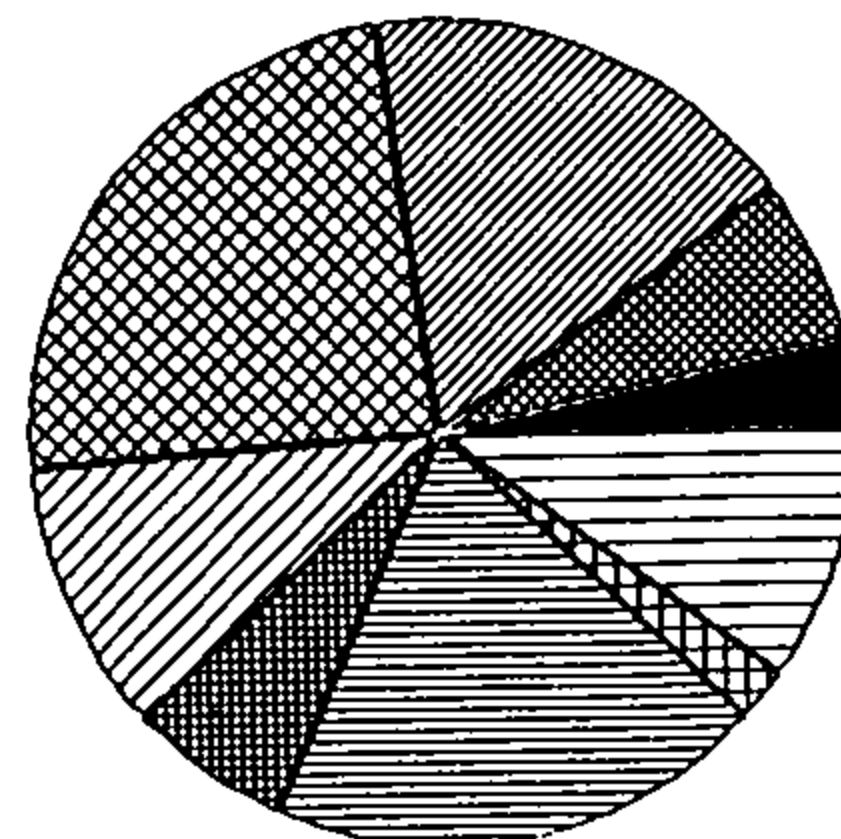
Män 61 769
Kvinnor 89 689

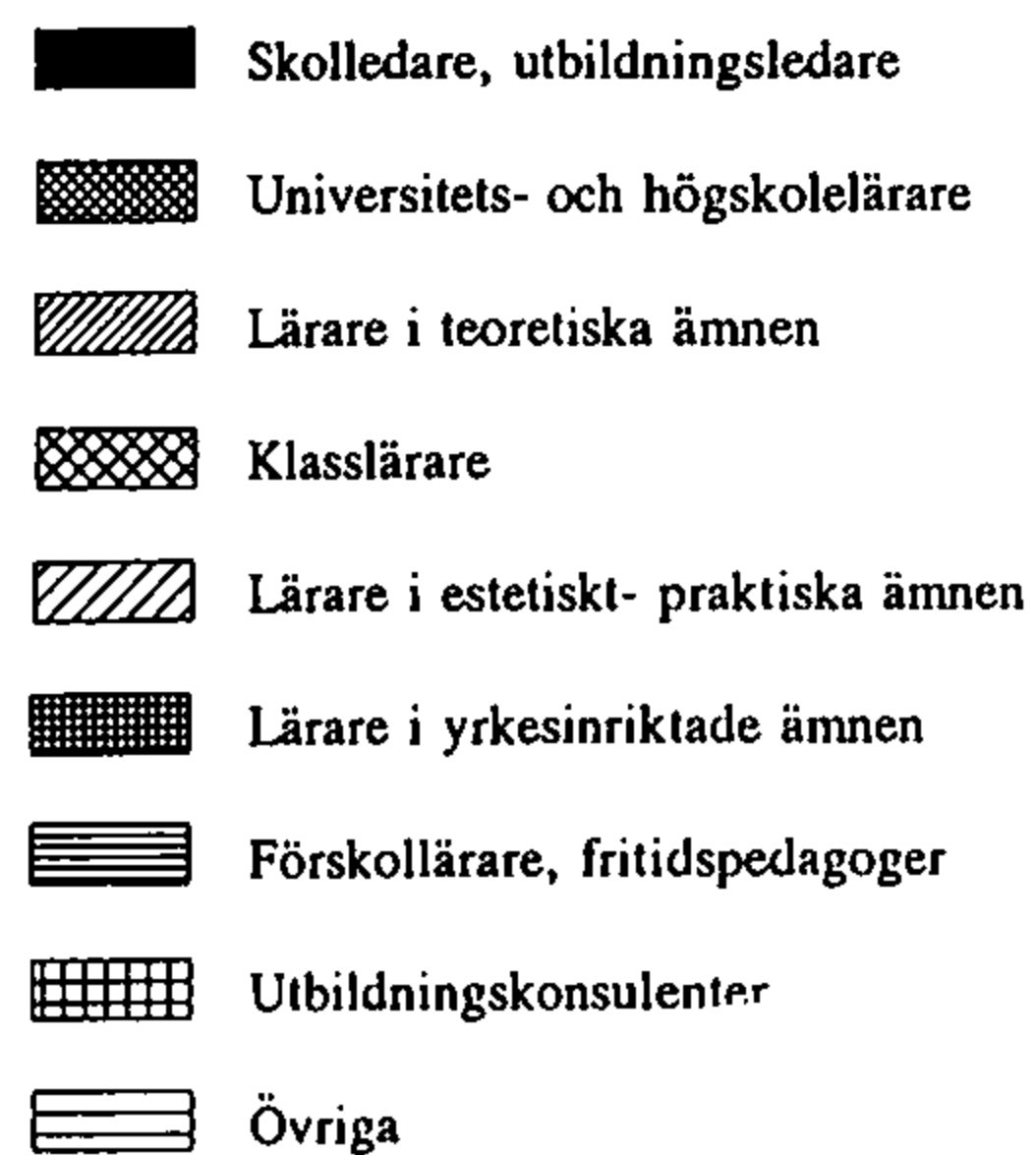
Procentuell fördelning av olika yrkeskategorier bland de förvärvsarbetande med pedagogiska arbeten 1975.

1985

Män 83 890
Kvinnor 167 127

Procentuell fördelning av olika yrkeskategorier bland de förvärvsarbetande med pedagogiska arbeten 1985.

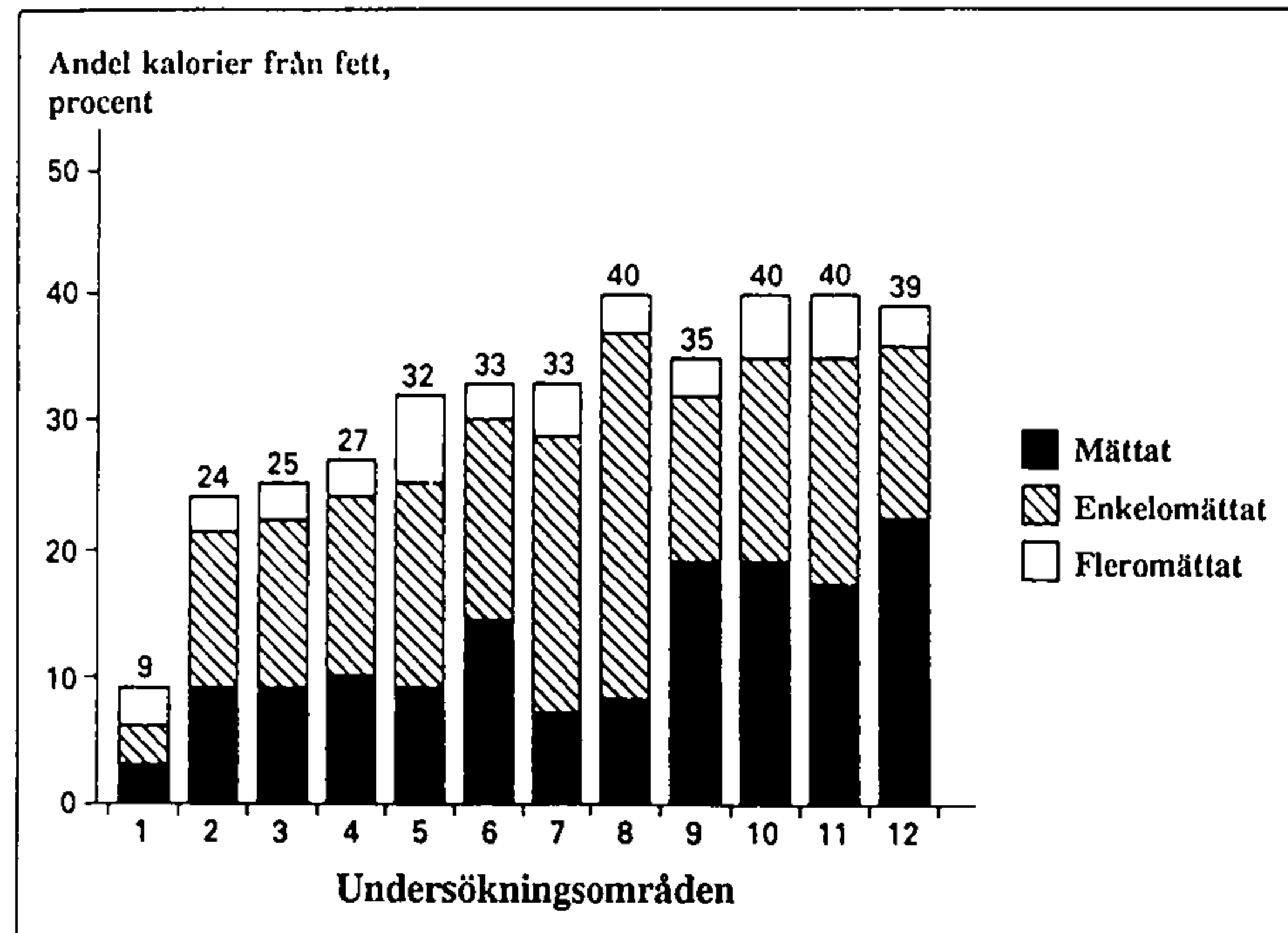

Antal förvärvsarbetande kvinnor inom olika pedagogiska arbeten.

Pedagogiskt arbete	1975	1985
Skolledare, utbildningsledare	860	2 719
Universitets- och högskolelärare	1 899	4 626
Lärare i teoretiska ämnen	16 562	21 566
Klasslärare	36 027	48 450
Lärare i estetiskt- praktiska ämnen	9 628	15 844
Lärare i yrkesinriktade ämnen	1 804	5 925
Förskollärare, fritidspedagoger	18 116	45 913
Utbildningskonsulenter	1 748	2 925
Övriga	3 045	19 159

1. Antalet förvärvsarbetande kvinnor i kategorin "Övriga" var ungefär sex gånger större 1985 jämfört med motsvarande antal 1975. Inom vilka två andra kategorier hade antalet förvärvsarbetande kvinnor blivit något mer än tre gånger större från 1975 till 1985?
 - A Klasslärare och Universitets- och högskolelärare
 - B Klasslärare och Förskollärare, fritidspedagoger
 - C Klasslärare och Lärare i yrkesinriktade ämnen
 - D Skolledare, utbildningsledare och Universitets- och högskolelärare
 - E Skolledare, utbildningsledare och Lärare i yrkesinriktade ämnen
2. Ungefär hur stor del av de förvärvsarbetande med pedagogiskt arbete 1975 respektive 1985 var "Förskollärare, fritidspedagoger"?
 - A 1/8 respektive 1/5
 - B 1/8 respektive 2/5
 - C 1/5 respektive 1/8
 - D 1/5 respektive 2/5
 - E 1/4 respektive 1/2

KALORIINTAG FRÅN FETT

Diagrammet visar andelen kalorier från fett av det totala kaloriintaget för 40-59-åriga män i tolv undersökningsområden från sju olika länder*. Fettet uppdelat på mättat, enkelomättat och fleromättat.

Undersökningsområden:

1 = Japan	7 = Corfu
	8 = Kreta
2 } = Jugoslavien	9 = Västra Finland
5 } = Jugoslavien	10 = Nederländerna
6 } = Jugoslavien	11 = USA
	12 = Östra Finland
3 } = Italien	
4 } = Italien	

- * Finland uppdelat på östra och västra Finland
Jugoslavien uppdelat i tre undersökningsområden
Italien uppdelat i två undersökningsområden

Källa: Isacson, S-O. Strategier i kampen mot kolesterolet och åderförkalkningen. Läkartidningen, 1989, 35, s 2825.

Markering: först noggrant nosande på markeringsplatsen, därpå helomvändning och så själva markerandet.

Lek: Uttrarna tumlade runt i vattnet i cirklar och bet efter varandras nackar eller svansar; uttrarna låg på land och försökte bita varandra i hals och strupe; vid ensamlek simmade uttern, jagade sin egen svans eller dök efter kottar, pinnar el dyl som den kastade upp och tog igen.

Källa: Rosendal, E., Sjölin, K., Sandegren, F. Rörelsemönster och markeringsbeteenden hos uttrar i hägn. Naturvårdsverket. Viltnytt nr 27, 1989, s 16 ff.

19. Ungefär hur stor del av sin aktiva tid ägnade ungen i hägn C åt att antingen leka eller att följa någon?

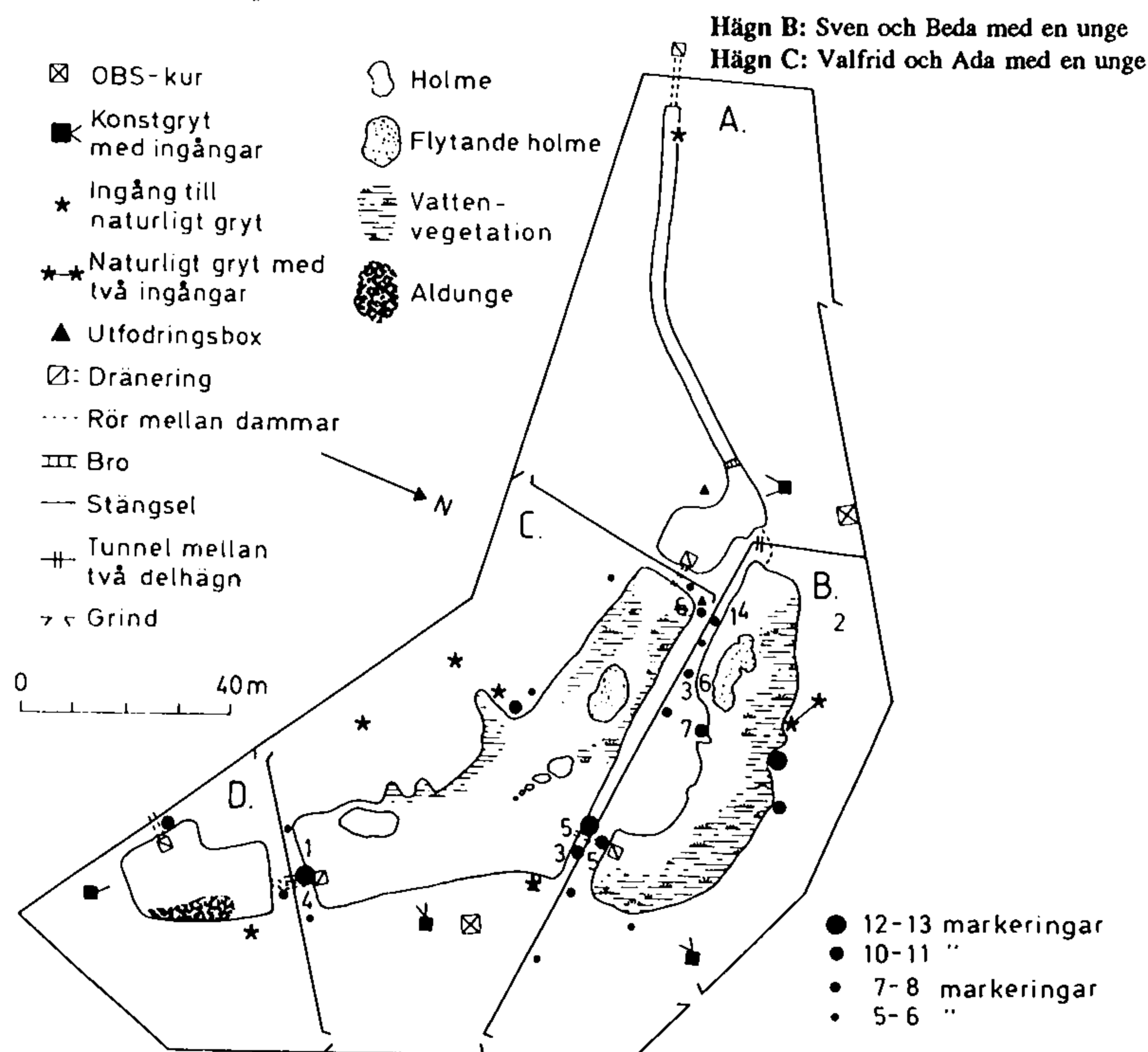
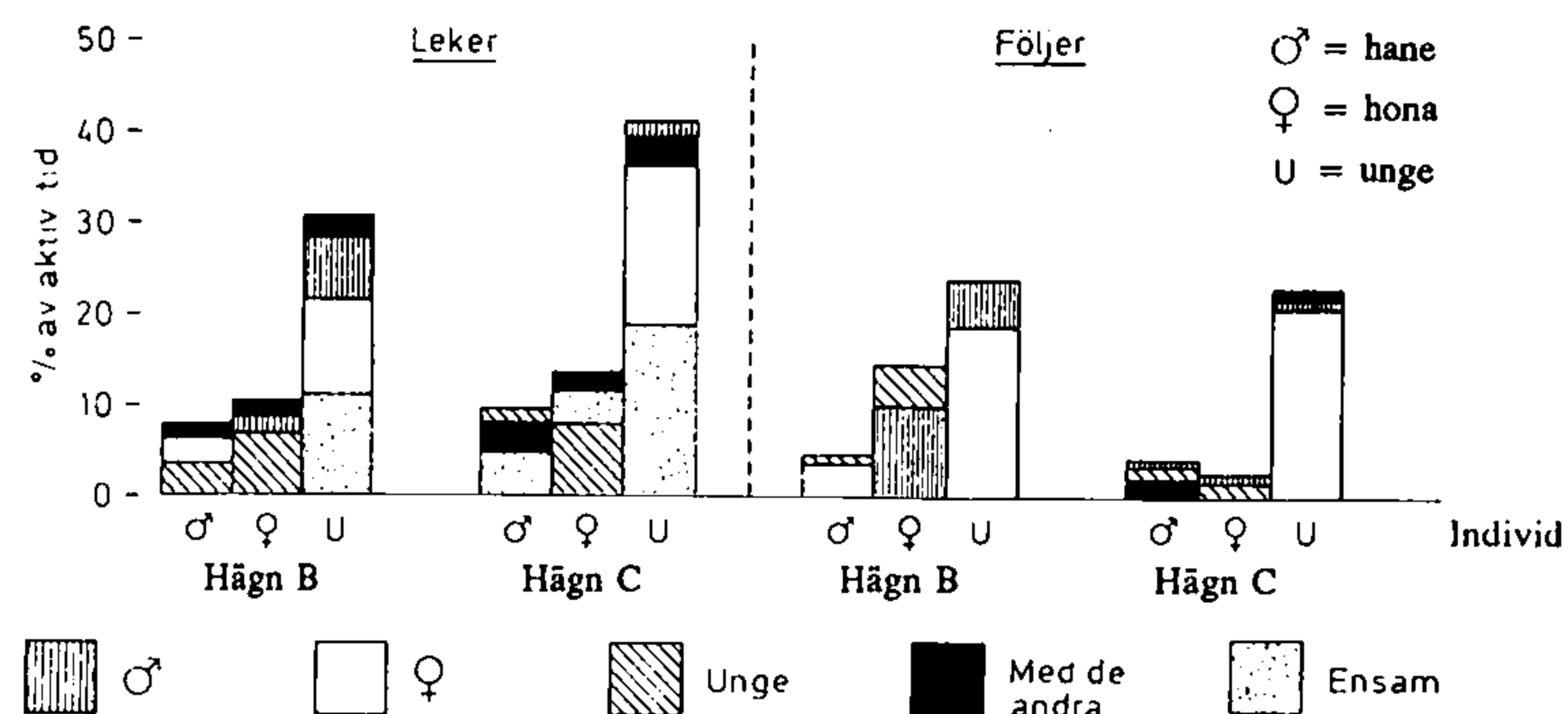
- A En fjärdedel
- B En tredjedel
- C Två femtedelar
- D Två tredjedelar
- E Tre fjärdedelar

20. Ungefär hur stor var den sammanlagda arean av land och vatten i hägn C?

- A 200 m²
- B 500 m²
- C 2 000 m²
- D 5 000 m²
- E 10 000 m²

PROVET ÄR SLUT. OM DU HAR TID ÖVER, GÅ TILLBAKA OCH KONTROLLERA DINA SVAR.

RÖRELSEMÖNSTER OCH MARKERINGSBETEENDEN Hos UTTRAR I HÄGN

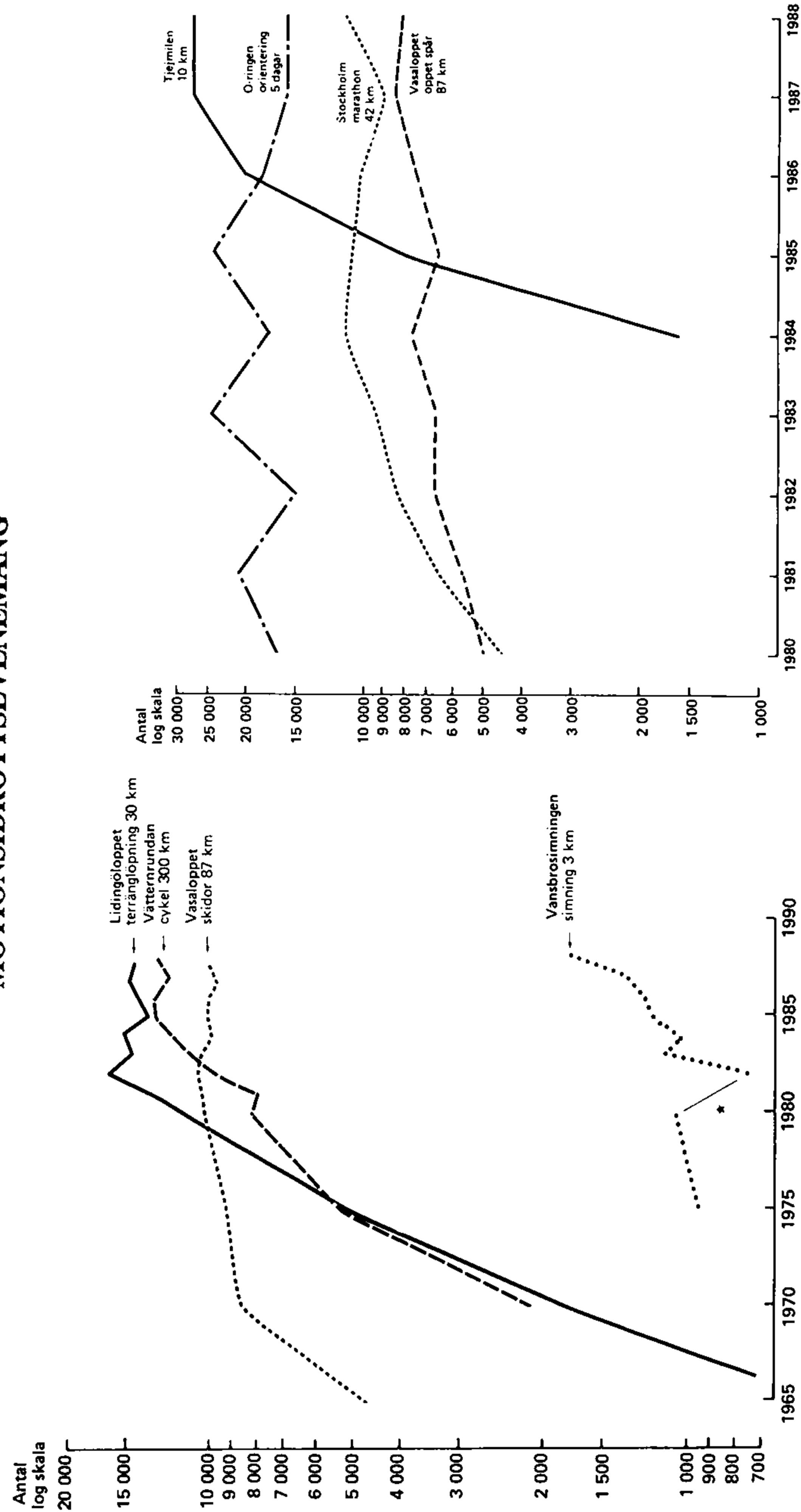
Den geografiska fördelningen av större markeringsplatser i
fyra olika hägnader (A, B, C, och D).

3. I vilket undersökningsområde har män i åldern 40-59 år det högsta intaget av kalorier från fleromättat fett i förhållande till det totala kaloriintaget från fett?

- A Japan
- B Kreta
- C Nederländerna
- D USA
- E Östra Finland

4. Vilket av följande svarsförslag beskriver differensen mellan Corfu och USA vad gäller den andel av totala kaloriintaget som sammanlagt kom från mättat och enkelomättat fett?

- A Den var ungefär 1 procentenhet högre på Corfu än i USA
- B Den var ungefär 6 procentenheter högre på Corfu än i USA
- C Den var ungefär 10 procentenheter högre på Corfu än i USA
- D Den var ungefär 6 procentenheter lägre på Corfu än i USA
- E Den var ungefär 10 procentenheter lägre på Corfu än i USA

Antal startande i de s k svenska klassikerna 1965--1988.

* Tävligen var inställd 1981 p g a hög vattenföring och låg vattentemperatur. 1982 var vattentemperaturen också låg, vilket sannolikt medförde lågt intresse för tävlingen detta år.

Källa: SCB. Idrott och motion i Sverige, en statistisk beskrivning, 1989, s 56 f.

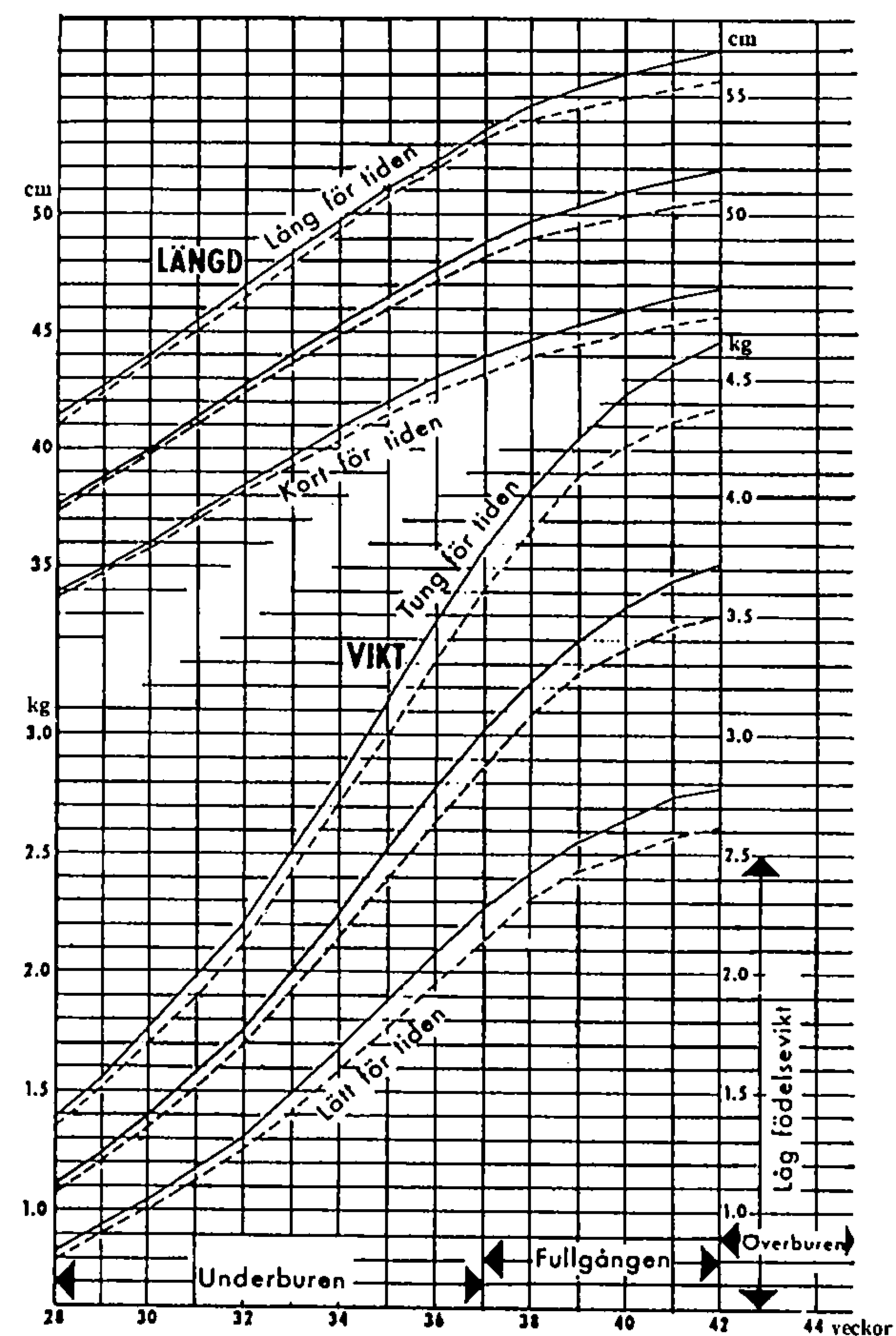
17. Ungefär vilken födelselängd och födelsevikt har, enligt figuren, en flicka som föds i 40:e graviditetsveckan och vars vikt och längd motsvarar kurvans värde för normalstor?

	Födelselängd	Födelsevikt
A	49 cm	3250 g
B	50 cm	3350 g
C	50 cm	3550 g
D	51 cm	3350 g
E	51 cm	3500 g

18. Ungefär hur mycket skiljer det, enligt figuren, i längd och vikt mellan två pojkar, Ante och Jonte, födda i 38:e graviditetsveckan om Antes vikt och längd motsvarar kurvans värde för lång och tung för tiden och Jontes motsvarar kort och lätt för tiden?

	Längd	Vikt
A	9 cm	0,8 kg
B	9 cm	0,9 kg
C	10 cm	1,4 kg
D	10 cm	1,6 kg
E	11 cm	1,7 kg

FÖDELSELÄNGD OCH FÖDELSEVIKT

Födelselängd i cm och födelsevikt i kg för pojkar respektive flickor vid olika graviditetslängder.

Pojkar: hel linje

Flickor: streckad linje

Källa: Tunell, R. Neonatologi. Almqvist & Wiksell Förlag AB, Stockholm, 1991, s 71.

5. Ungefär hur många startande var det totalt i de s k svenska klassikerna 1988?

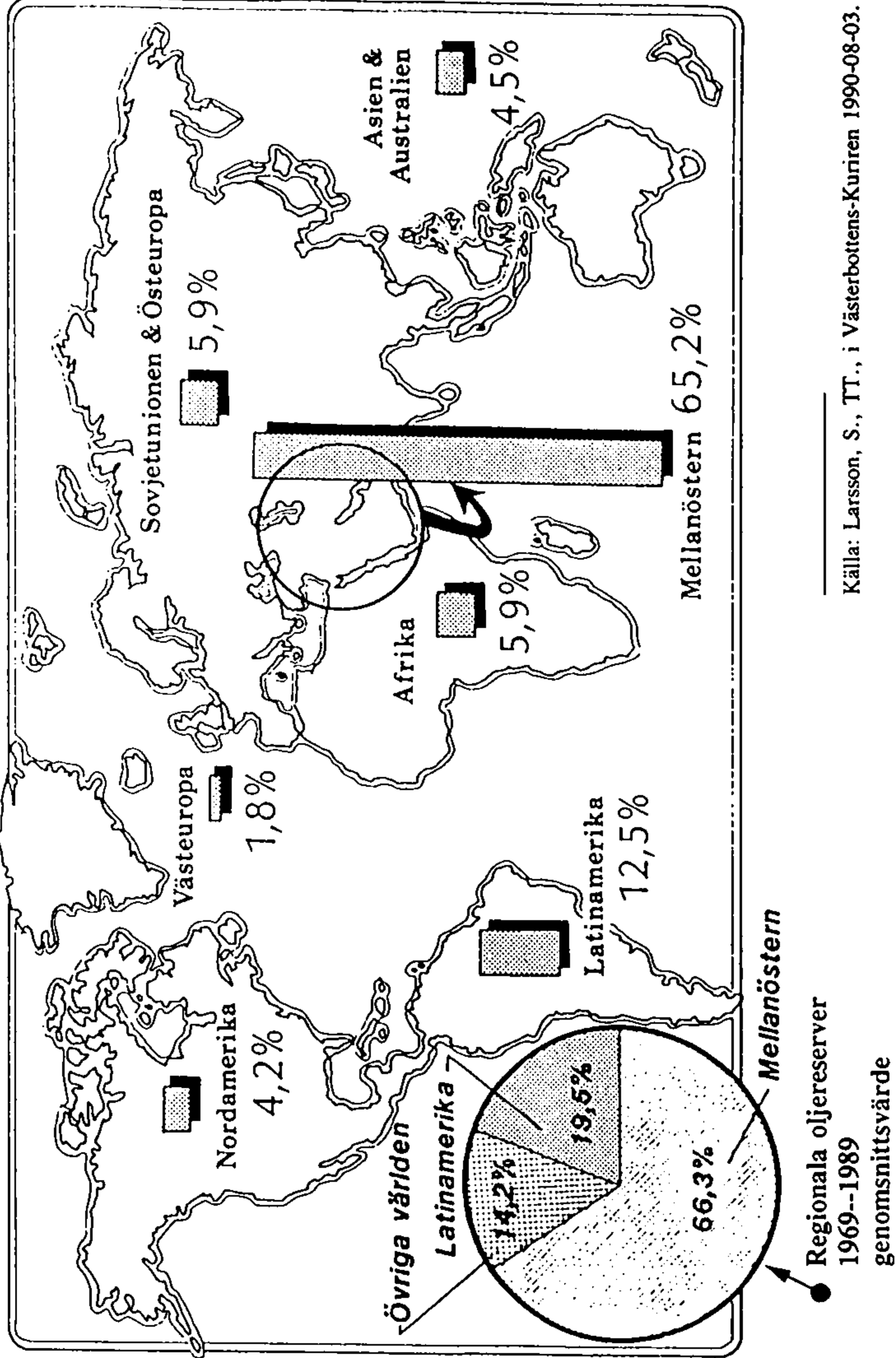
- A 25 000
- B 30 000
- C 40 000
- D 50 000
- E 65 000

6 Vilket motionsidrottsevenemang hade det största antalet startande 1985?

- A Lidingöloppet
- B Vätternrundan
- C Vasaloppet och Vasaloppet, öppet spår
- D Tjejmilan
- E O-ringen

VÄRLDENS KÄNDA OLJERESERVER 1989

1 procent motsvarar cirka 10,4 miljarder fat. Ett fat är 159 liter.

Källa: Larsson, S., TT., i Västerbottens-Kuriren 1990-08-03.

Antal trafikdödade renar i olika polisdistrikt åren 1982 --1988.

Polisdistrikt	Antal dödade renar						
	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988
Kiruna	155	174	325	138	277	374	313
Gällivare	159	308	412	314	326	381	295
Boden/Jokkmokk	33	46	24	94	117	169	120
Arvidsjaur/Arjeplog	195	178	167	212	301	305	247
Haparanda	85	108	169	159	239	239	399
Kalix/Övertorneå	63	105	274	296	253	277	344
Luleå	6	10	13	23	17	20	40
Piteå/Älvsbyn	25	48	52	38	85	108	78
Storuman	23	14	141	81	95	153	106
Vilhelmina	198	157	254	151	282	207	182
Lycksele	52	57	55	62	51	97	82
Skellefteå	93	85	122	167	183	193	173
Umeå	19	14	12	30	31	69	85
Östersund	77	41	93	248	147	125	92
Mora/Särna	0	1	0	0	0	5	1
Sveg	50	52	127	90	96	116	84
Sollefteå	8	11	20	27	24	17	33
Ömsköldsvik	-	-	-	6	2	7	18
Totalt	1241	1409	2260	2136	2526	2862	2692

Källa: Lantbruksstyrelsen. Rennäringsnytt - för landets rennäringsförtagare, Nr 1, 1989, årgång 23.

15. Hur mycket hade antalet trafikdödade renar i Boden/Jokkmokks polisdistrikt ökat, procentuellt sett, om man jämför antalet 1988 med antalet 1984?

- A 200 procent
- B 300 procent
- C 400 procent
- D 600 procent
- E 700 procent

16. För vilken by hade största antalet renar dödats av lodjur, björn respektive örn under 1988 och för vilka ersättning utgått?

	Lodjur	Järv	Björn	Örn
A	Sirkas	Könskämä	Vittangi	Svaipa
B	Könskämä	Svaipa	Malå	Ran
C	Handölsdalen	Könskämä	Vittangi	Mellanbyn
D	Könskämä	Handölsdalen	Malå	Mittådalen
E	Handölsdalen	Svaipa	Vittangi	Mittådalen

ROVDJURSDÖDADE OCH TRAFIKDÖDADE RENAR

Antal rovdjursdödade renar 1988 i Norrbottens län för vilka ekonomisk ersättning utgått.

Fjällsameby	Lodjur	Järv	Björn	Örn	Varg	Totalt
Könkämä	18	348	6	9	-	381
Lainiovuoma	-	45	1	2	-	48
Saarivuoma	2	98	9	-	-	109
Talma	31	98	13	10	1	153
Rautasvuoma	34	102	3	3	-	142
Laevas	13	104	1	8	-	126
Norrkaitum	22	141	1	5	-	169
Mellanbyn	7	66	10	26	-	109
Sörkaitum	17	160	-	3	-	180
Sirkas	41	191	2	13	-	247
Jäkkäkaska	10	185	18	4	-	217
Tuorpon	13	303	22	20	-	358
Luokta-Mavas	9	132	4	2	-	147
Semisjaur-Njarg	4	190	-	9	-	203
Svaipa	31	428	2	49	-	510
Summa	252	2 591	92	163	1	3 099

Skogssamebyar och byar inom koncessionsområdet

	Lodjur	Järv	Björn	Örn	Varg	Totalt
Vittangi	-	-	69	2	-	71
Gällivare	-	-	1	2	-	3
Serri	-	2	-	-	-	2
Udtja	1	-	8	4	-	13
Ståkke	4	88	-	-	-	92
Maskaur	21	37	2	1	-	61
Östra Kikkejaur	-	8	6	1	-	15
Västra Kikkejaur	2	31	63	3	-	99
Mausjaur	3	9	1	1	-	14
Muonio	-	2	39	-	-	41
Sattajärvi	-	-	8	-	-	8
Tärendö	-	-	3	-	-	3
Korju	-	-	-	-	-	-
Pirttijärvi	-	-	-	-	-	-
Ängeså	-	-	-	-	-	-
Kalix	-	-	-	-	-	-
Liehtitjää	-	-	1	-	-	1
Summa	31	177	201	14	-	423
Hela länet	283	2 768	293	177	1	3 522

Antal rovdjursdödade renar 1988 i Västerbottens län för vilka ekonomisk ersättning utgått.

Sameby	Lodjur	Järv	Björn	Örn	Varg	Totalt
Gran	43	131	8	35	-	217
Ran	18	190	9	53	-	270
Umbyn	14	71	2	1	-	88
Vapsten	18	44	1	-	-	63
Vilhelmina norra	86	71	33	15	-	205
Vilhelmina södra	40	39	28	9	-	116
Malå	8	12	46	3	-	69
Summa	227	558	127	116	-	1 028

Antal rovdjursdöda renar 1988 i Jämtlands och Kopparbergs län för vilka ekonomisk ersättning utgått.

Sameby	Lodjur	Järv	Björn	Örn	Varg	Totalt
Frostvikens norra	26	11	30	1	-	68
Frostvikens mellersta	22	77	8	20	-	127
Rattevare	38	12	-	-	-	51
Hotagen	7	11	30	7	-	55
Offerdal	27	24	6	2	-	59
Sösjö	66	97	7	11	21	202
Käll	25	-	-	-	-	25
Handölsdalen	253	331	1	13	-	598
Tåssåsen	146	22	9	21	-	198
Mittådalen	208	96	1	95	-	400
Tännäs	2	58	-	36	-	96
Idre	-	40	13	39	-	92
Summa	820	779	106	245	21	1 971

7. Ungefär hur mycket större var de kända oljereserverna i Mellan-östern jämfört med de kända oljereserverna i Nord- och Latin-amerika sammanlagt år 1989?

- A Två gånger större
- B Tre gånger större
- C Fyra gånger större
- D Fem gånger större
- E Sex gånger större

8. Ungefär hur stora var världens kända oljereserver sammanlagt år 1989?

- A 10 miljarder fat
- B 100 miljarder fat
- C 1 000 miljarder fat
- D 10 000 miljarder fat
- E 100 000 miljarder fat

MAXIMINEDERBÖRD FÖR 30 MÄTSTATIONER 1860–1970

Maximinederbörd för olika månader samt året med den största sammanlagda nederbördsmängden under perioden 1860–1970 för 30 mätstationer i Sverige. Nederbörd i mm.

Station	Jan. nbd år	Febr. nbd år	Mars nbd år	April nbd år	Maj nbd år	Juni nbd år	Juli nbd år	Aug. nbd år	Sept. nbd år	Okt. nbd år	Nov. nbd år	Dec. nbd år	Året nbd år	I:a mån
Karesuando . . .	64 1959	47 1935	51 1944	53 1964	83 1955	139 1952	151 1899	154 1921	155 1932	104 1967	83 1963	51 1958	579 1932	1879
Jokkmokk . . .	80 1923	85 1935	51 1965	101 1910	90 1949	159 1922	155 1944	190 1921	136 1876	124 1942	101 1916	113 1966	735 1935	1861
Haparanda . . .	133 1938	111 1935	85 1967	100 1950	81 1957	93 1923	185 1954	163 1931	177 1879	188 1893	119 1877	132 1929	934 1935	1860
Piteå	107 1908	84 1879	66 1966	82 1970	75 1869	156 1932	104 1961	158 1954	194 1940	167 1942	129 1861	126 1935	840 1935	1860
Stensele	86 1865	65 1870	56 1966	72 1950	88 1938	151 1919	211 1921	158 1864	142 1874	142 1874	91 1915	99 1966	747 1866	1861
Umeå	216 1873	124 1873	121 1868	132 1950	110 1967	129 1864	168 1953	199 1960	248 1872	151 1896	132 1910	224 1966	904 1967	1860
Östersund	77 1959	63 1866	65 1966	75 1945	92 1926	149 1952	168 1950	183 1960	138 1937	107 1942	101 1915	89 1967	758 1960	1863
Härnösand	147 1959	106 1951	136 1896	122 1959	134 1967	229 1908	186 1898	215 1878	252 1937	223 1885	213 1960	278 1966	1015 1945	1860
Sveg	115 1936	62 1951	72 1909	78 1950	106 1926	140 1924	180 1916	183 1960	163 1937	118 1885	102 1910	102 1966	845 1966	1876
Gävle	120 1960	81 1866	84 1937	112 1890	103 1870	162 1884	204 1883	187 1912	208 1868	147 1905	171 1944	130 1966	862 1944	1860
Falun	98 1860	77 1904	76 1896	87 1890	133 1878	136 1946	179 1861	178 1872	145 1868	109 1916	118 1960	107 1966	844 1966	1860
Uppsala	75 1959	85 1877	69 1909	69 1890	120 1890	104 1919	200 1898	158 1960	154 1935	135 1934	104 1944	102 1966	813 1866	1860
Västerås	83 1899	73 1904	90 1909	87 1890	104 1958	125 1956	160 1877	183 1951	136 1918	108 1967	124 1944	116 1966	798 1967	1860
Karlstad	122 1936	93 1966	87 1909	103 1882	115 1929	127 1953	194 1882	200 1902	164 1944	167 1935	148 1960	122 1912	937 1882	1860
Stockholm	91 1959	85 1898	99 1909	83 1970	90 1910	113 1956	192 1960	185 1903	150 1918	144 1885	174 1910	107 1966	801 1960	1860
Örebro	106 1959	98 1937	83 1951	91 1950	124 1924	148 1898	205 1877	223 1860	173 1946	128 1929	140 1960	108 1912	895 1960	1860
Nyköping	113 1867	116 1866	110 1908	79 1890	104 1869	132 1916	154 1883	216 1960	158 1946	138 1885	160 1944	133 1955	842 1944	1860
Linköping	95 1959	87 1900	66 1937	75 1890	98 1924	144 1862	161 1891	181 1945	148 1918	130 1916	119 1970	95 1915	710 1967	1860
Skara	115 1959	96 1966	65 1959	106 1970	130 1969	176 1912	215 1894	167 1912	176 1946	167 1967	110 1963	97 1960	845 1927	1860
Vänersborg	135 1918	122 1935	92 1937	138 1920	124 1894	160 1927	198 1895	231 1868	186 1957	239 1967	203 1950	152 1949	1087 1890	1860
Jönköping	82 1931	86 1966	65 1913	83 1920	124 1969	153 1860	157 1883	166 1912	149 1946	140 1970	113 1923	95 1960	756 1927	1860
Västervik	109 1867	125 1958	109 1909	88 1890	120 1969	131 1926	173 1937	190 1912	154 1946	162 1952	139 1910	112 1937	870 1937	1860
Göteborg	240 1867	136 1904	121 1872	125 1920	110 1969	140 1912	207 1939	236 1912	219 1876	214 1967	158 1861	142 1909	1183 1866	1860
Vishy	97 1959	105 1958	86 1898	78 1920	79 1968	78 1934	188 1907	186 1860	107 1967	166 1952	151 1910	124 1949	720 1912	1860
Växjö	99 1875	97 1866	139 1864	84 1920	125 1898	152 1933	139 1887	327 1945	152 1918	140 1952	140 1928	131 1898	961 1945	1860
Halmstad	107 1931	90 1958	94 1940	139 1920	123 1872	147 1946	227 1930	217 1912	184 1950	184 1934	142 1947	151 1898	1048 1954	1860
Kalmar	93 1951	84 1895	101 1909	83 1890	80 1890	112 1862	131 1905	211 1945	140 1910	153 1952	103 1952	80 1965	782 1960	1860
Karlshamn	107 1968	101 1958	93 1898	111 1920	106 1924	105 1892	136 1968	181 1891	140 1925	141 1932	126 1970	104 1915	774 1968	1860
Kristianstad	102 1945	91 1926	89 1898	97 1920	126 1920	144 1933	173 1959	162 1945	120 1930	139 1932	114 1963	98 1960	782 1927	1879
Lund	101 1948	97 1926	102 1970	107 1920	139 1920	170 1945	198 1958	193 1943	138 1872	153 1932	124 1963	107 1967	842 1873	1860

Källa: Ångström, A. Sveriges klimat. Stockholm: Generalstabens litografiska anstalts förlag, 1974, bilaga.

- = Moderata samlingspartiet
- = Folkpartiet
- = Centerpartiet
- = Övriga partier
- = Miljöpartiet De Gröna
- = Socialdemokratiska arbetarepartiet
- = Vänsterpartiet kommunisterna

13. Vilken socioekonomisk grupp avses?

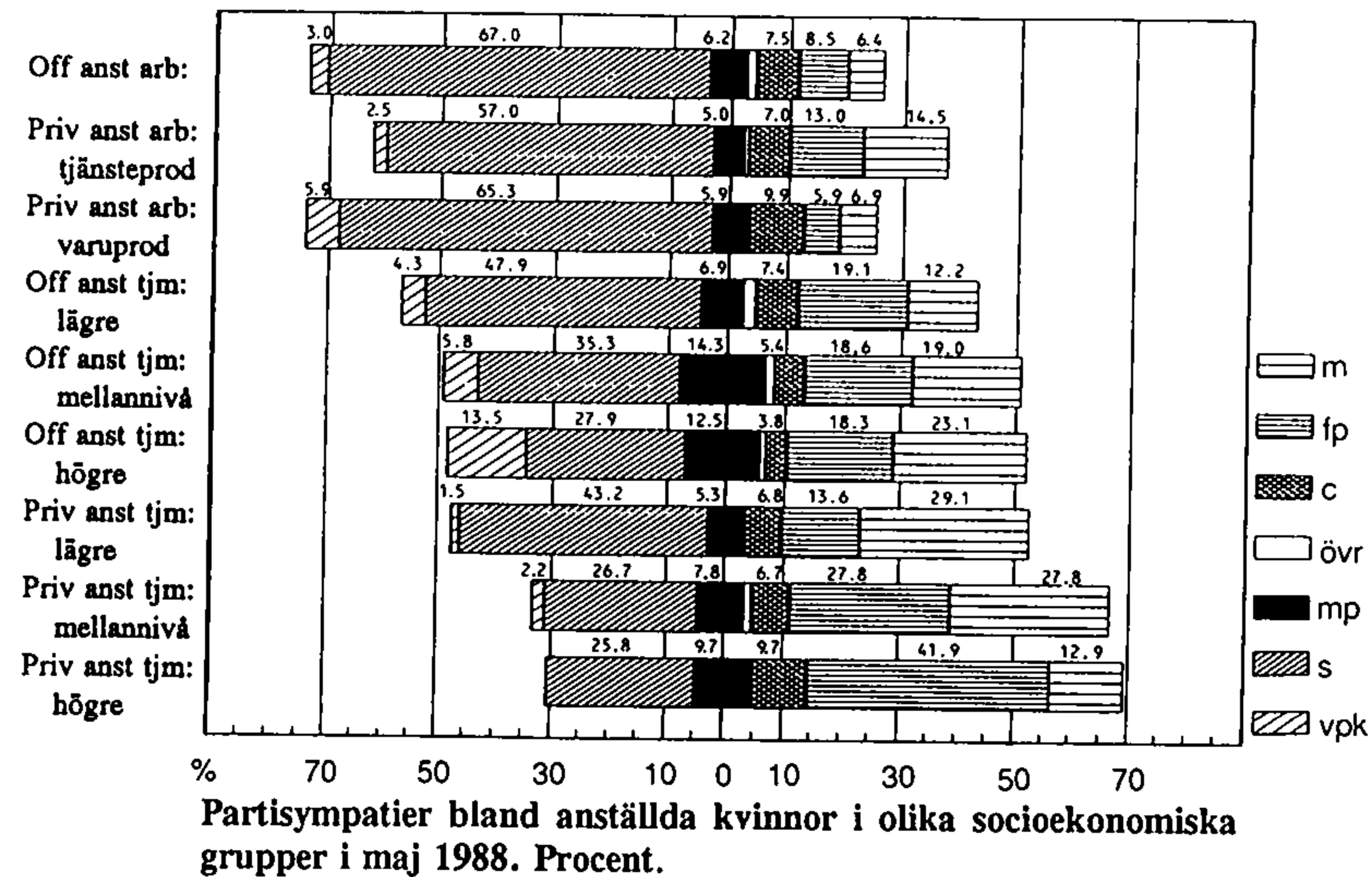
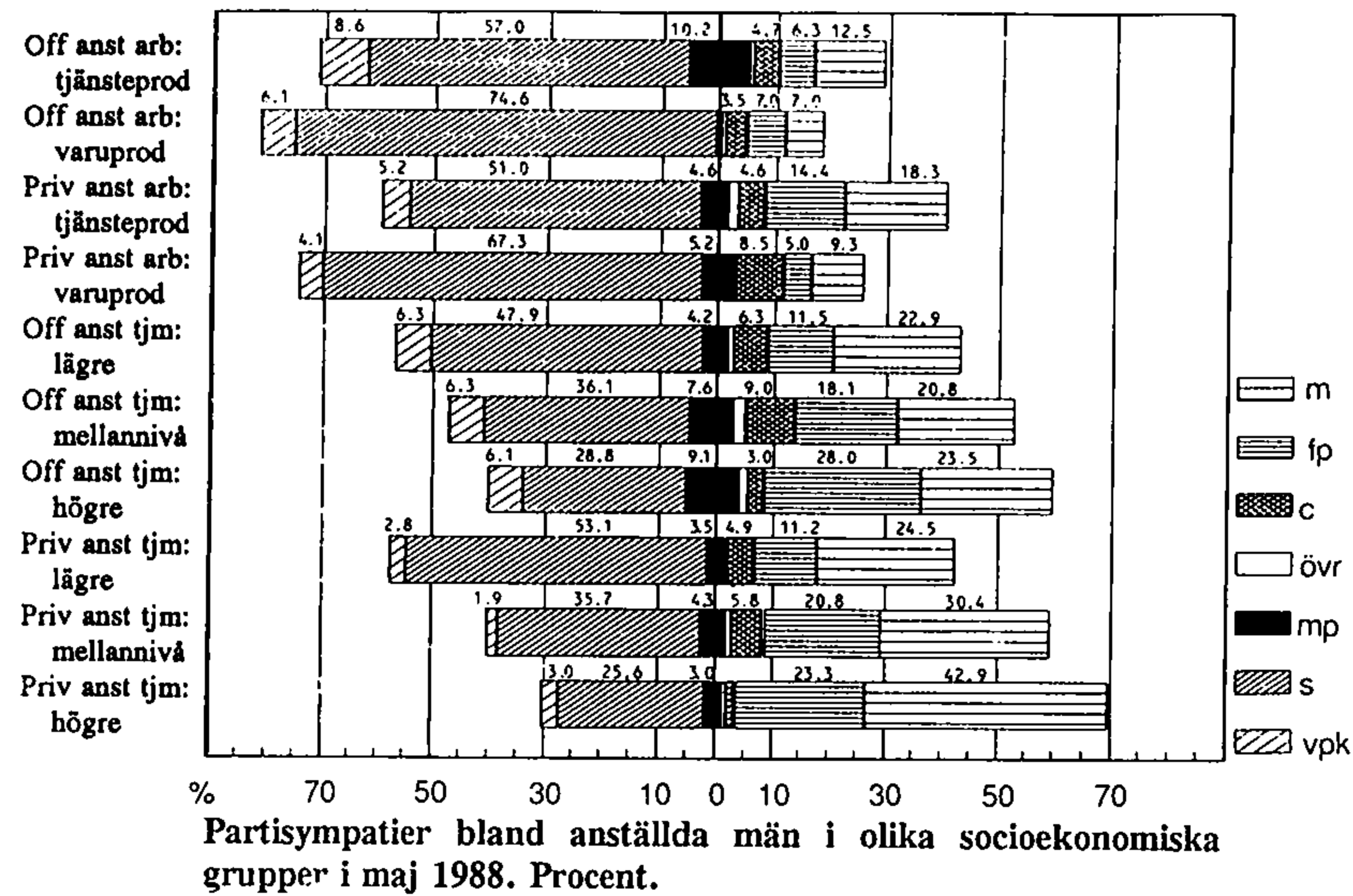
Kvinnorna sympatiserade med miljöpartiet i nästan dubbelt så stor utsträckning som männen. Sympatierna för vart och ett av de övriga partierna utom centerpartiet var i stort sett lika för kvinnor och män.

- A Offentligt anställda tjänstemän på mellannivå
- B Offentligt anställda tjänstemän på lägre nivå
- C Privat anställda tjänstemän på högre nivå
- D Privat anställda tjänstemän på mellannivå
- E Privat anställda arbetare - tjänsteproducerande

14. Jämför männen och kvinnorna som var offentligt anställda tjänstemän på högre nivå. Hur mycket större var andelen som sympatiserade med de tre borgerliga partierna - m, fp och c - bland männen än motsvarande andel bland kvinnorna?

- A 11,5 procentenheter
- B 9,3 procentenheter
- C 5,0 procentenheter
- D 4,7 procentenheter
- E 2,7 procentenheter

PARTISYMPATIER

Källa: SCB. Valfärdsbulletinen, Nr 3, 1988.

9. Vid vilken mätstation och vilket år uppmättes den största nederbörds mängden för januari månad respektive för september månad?

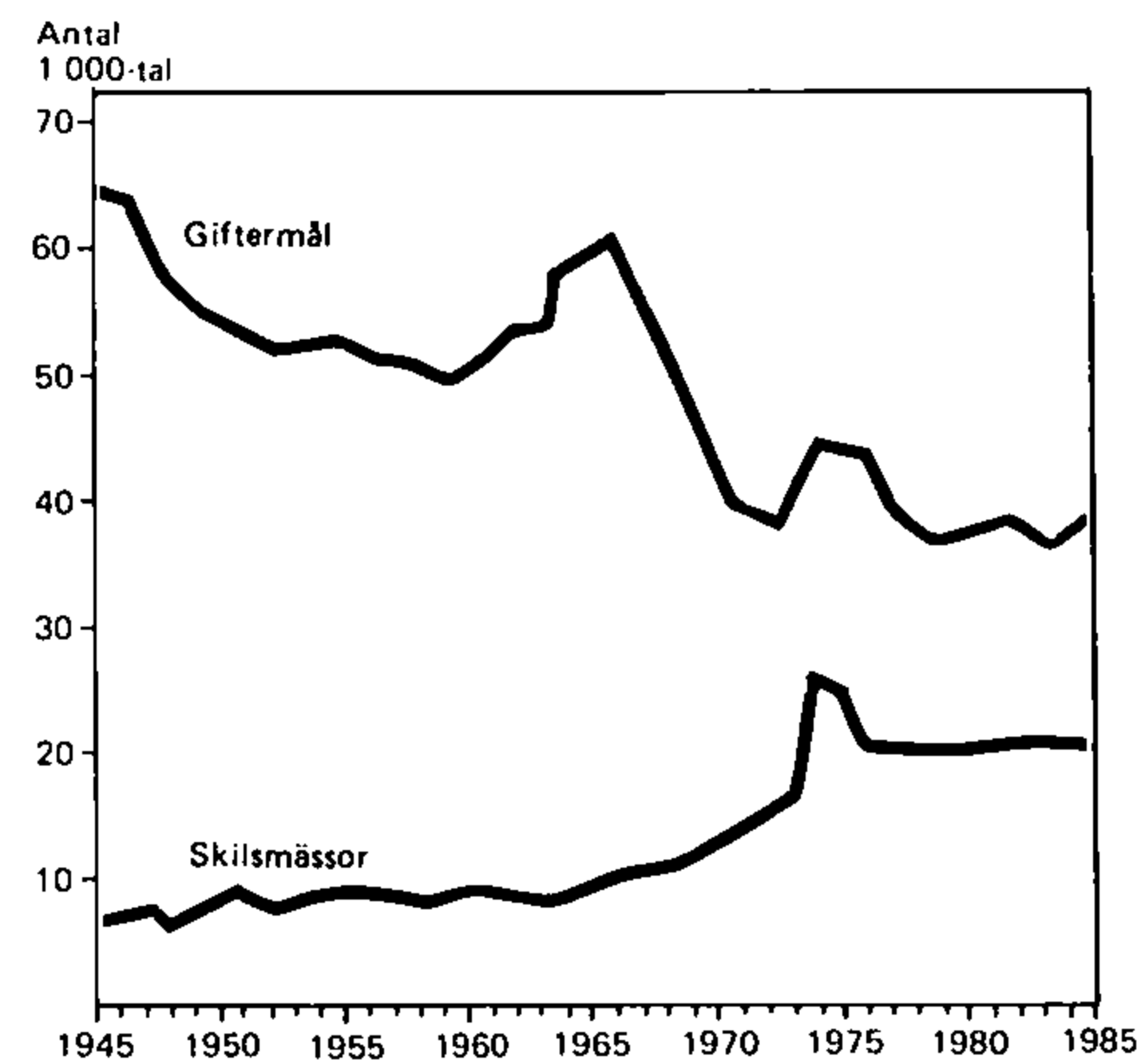
Januari		September	
A	Göteborg år 1867	Växjö	år 1945
B	Göteborg år 1867	Härnösand	år 1937
C	Göteborg år 1867	Umeå	år 1872
D	Umeå år 1873	Härnösand	år 1937
E	Umeå år 1873	Umeå	år 1872

10. Vilken mätstation beskrivs?

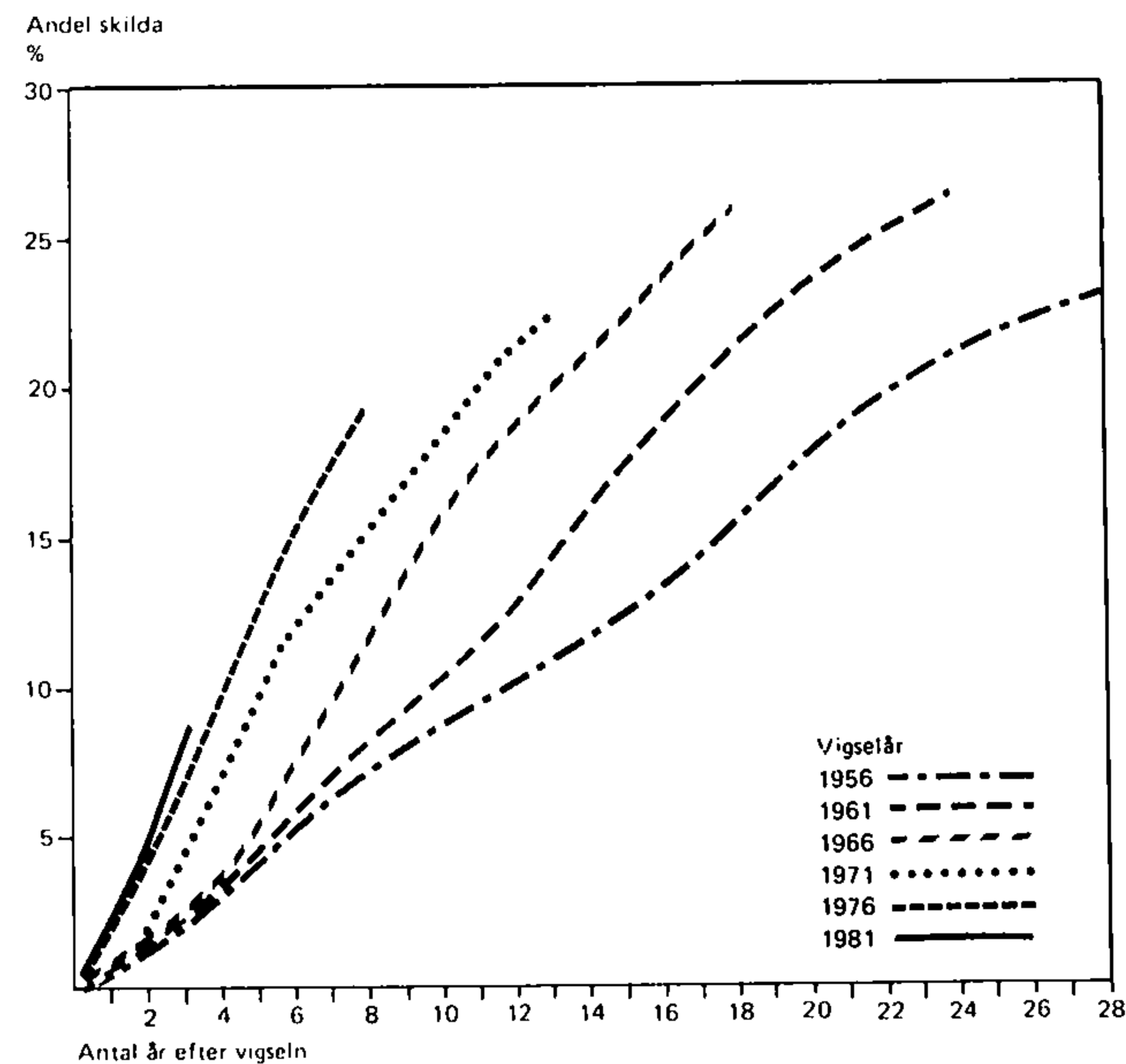
Första mätningen av nederbörds mängden gjordes år 1860. Den största sammanlagda nederbörds mängd som uppmätts för något år var drygt 840 mm, och under detta år föll ungefär 20 procent av årsnederbörden i november.

A	Piteå
B	Nyköping
C	Falun
D	Skara
E	Lund

ÄKTENSKAP OCH SKILSMÄSSOR I SVERIGE

Antal giftermål och skilsmässor under åren 1945--1985.

Andel skilda efter viss tid för äktenskap ingångna 1956, 1961, 1966, 1971, 1976 och 1981.

11. Vilken tidsperiod avses?

I början av perioden ökade antalet giftermål per år, men under de sista fyra åren minskade antalet, så att det vid periodens slut var ungefär 10 000 färre än vid periodens början.

- A 1945--1955
- B 1955--1965
- C 1960--1970
- D 1970--1980
- E 1975--1985

12. Efter hur många år var 20 procent av äktenskapen som ingicks år 1956 upplösta?

- A Cirka 12 år
- B Cirka 14 år
- C Cirka 18 år
- D Cirka 20 år
- E Cirka 22 år